

සෝයා බෝංචි වගා කොට ඉතාමත් සාර්ථක අස්වැන්නක් ලබාගත් තරුණ ගොවියකු වන ඇළහැර, අත්කනකඩල, ඩබ්ලිව්. ඒ ධර්මසේන මහතා මුණ ගැසුණු මෙම ලියුම්කරු ඔහුගේ වගා කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු සෙසු ගොවි ජනතාවට ද ඉදිරිපත් කරයි. මෙහි මුල් කොටස පසුගිය දෙසැම්බර් කලාපයේ පළවිය.

ලොබ ලබන්න සෝයා වවන්න

ගොවි කටයුතු විමර්ශක ඇම. ඒ. ගුණවර්ධන විසිනි.

බී ජ සිටුවා දින 45 කට පසු අඩි 2 ක් පමණ උසට වැඩෙන දුඹුරු පැහැ වූව සහිත සෝයාබෝංචි ගස්වල කදේ මුල සිට අගට පොකුරු වශයෙන් කුඩා මල් හටගනී. දින කීපයකින් ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වූ බීජ ඇට 3-4 ක් පමණ ඇති අලු පැහැයට හුරු කරල් විශාල සංඛ්‍යාවක් දක්නට ලැබෙයි.

කරල් හොඳින් මේරූ පසු කොල සියල්ලම වේලි හැලිගොස් දුඹුරු පැහැ කරල් සහිත කඳ පමණක් ඉතිරි වෙයි. එවිට ගස් උදුරා ගැනීම හෝ දැකැත්තකින් කපා ගැනීම කළ හැකි අතර නොමේරූ ගස් පසුව ගැලවීමට ඉතිරි කරනු ලැබේ.

තද පූර්වයාලෝකය ඇති විට කරල් පුපුරා බීජ විසිරී යන බැවින් උදය කාලයේදී පමණක් අස්වැන්න නෙළීම සිදුකළ යුතුය. කමතට ගෙන ඒමෙන් පසු දින දෙකක් පමණ එකතූන ගොඩ ගසා තැබීමෙන් ලාචි බීජ ඇති නම් මෝරණ බව අපේ ගොවිමහතා පැවැසිය.

දින දෙකක් පමණතද පූර්වයාලෝකයේ හොඳින් වේලා මුක්ටරයක් යොදා අස්වනු පාගාගෙන ඇතා මිහරක් යෙදීමෙන් හෝ එකට ගොඩගසා කෝටුවකින් තැලීමෙන්ද බීජ වෙන්කර ගත හැක. රොඩු බොඩු වලින් බීජ වෙන්කර ගැනීම සඳහා අත් මුක්ටරයක් මගින් හුලං කිරීම සිදුකර තිබේ. බීජ සමඟ ඇති වැලි ඉවත් කිරීමට සල්ලඩ කිරීමෙන් පසුව අස්වැන්න ගෝනිවල අසුරා ගෙනගොස් ඇත. එම ගොවි මහතා අක්කරයකින් බීජ රා: 1,800 ක් පමණ ලබාගෙන තිබේ.

අස්වැන්න නෙළීම සහ සකස් කිරීමට (අක්කරය කට) මිනිස් දින 20 යි.
 පැහීමට මුක්ටර් කුලිය රු: 60/-යි
 හුලං කිරීමට මුක්ටර් කුලිය රු: 35/-යි
 කරන්නෙන් ගෙදර ගෙන යාමට රු: 15/-යි

අලෙවිය:

ගෙදර ගෙන ඒ මෙන් පසු අස්වනුවල තව දුරටත් ඇති පස් කැට, රොඩු, හානියට පත් ඇට ආදිය අහුලා දින කීපයක් අවවේ හොඳින් වේලා ගත යුතුය. තෙතමනය වැඩිනම් කල්තබා ගැනීම අපහසු බැවිනි.

බීජ හොඳින් වෙළුණු පසු ගෝනිවල අසුරා කෘෂිකමි දෙපාර්තමේන්තුවේ මිලදී ගන්නා ස්ථානයට රැගෙන ගොස් රාත්තල රු. 3/- බැගින් විකුණා ඇත. මහ කන්නයේදී ගොඩ ඉඩමේ වගාව සඳහා හෙතෙම බීජ රාත්තල් 60 ක් පමණ (කෘමීන් ගෙන් සහ ගල්ලන්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීමට සාන්ද්‍ර බී. එච්. සී. කුඩු සමඟ මිශ්‍ර කොට) ගෝනියක අසුරා තැන්පත් කොට තිබේ.

අලෙවිය සඳහා වැය වූ මිනිස් දින 3 යි.
 බීජ ප්‍රවාහනය සඳහා කරන්න කුලිය රු. 50/- යි

ගොවිමහතා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අක්කරයක වගා අය-වැය

කුලී කරුවන් සඳහා ගෙවීම රු. 497/- යි.
 කුලී කරුවන් සඳහා කෑම සැපයීමට වියදමට රු. 355/- යි.

බීජ සහ බැක්ටීරියා ද්‍රව්‍ය සඳහා වියදම රු. 255/-යි.
 ට්‍රැක්ටර් සහ ස්ප්‍රේයර් කුලී රු. 320/-යි.
 පොහොර සහ කෘමිනාශක රු. 90/-යි.
 ප්‍රවාහනය රු. 65/-යි.
 වෙනත් වියදම් රු. 100/-යි.
 මුළු වියදම: රු. 1682/යි.

රාත්තල රු. 3 බැගින් රාත්තල් 1800 කට ලැබුණු
 මුදල රු. 5400/-
 වියදම රු. 1682/-
 ශුද්ධ ලාභය රු. 3718/-

මේ අනුව ඔහුගේ අක්කර තුනක වගාවෙන් රු. 11,000 ක පමණ ලාභයක් ලබා ගැනීමට ගත වූ කාලය මාස 3ක් පමණි. උසු, මුං, කවිපි වැනි බෝග වලට වඩා සෝයා ආර්ථික අතින් ඵලදී බෝගයක් බව මෙයින්ම පෙනීයයි. අක්කර යකඩ වගා කළොත් රු. 1,500 ක පමණ වියදමින් බුසල් 80 ක් පමණ ලබා ගත හැකි බව ඔහු පවසයි. එයින් ඔහුට ලැබෙන්නේ රු. 1,700 ක පමණ ලාභයකි. නමුත්, ඒ සඳහා කාලය හා ශ්‍රමය වැඩියෙන් යෙදවිය යුතුය.

ජලය, ශ්‍රමය, කාලය, වියදම වැනි සෑම අංශයක් අතින්ම බලන විට මෙය වී, මිරිස්, කවිපි, මුං උසු වලට වඩා පහසුවෙන් වගාකළ හැකි බෝගයකි. සෝයා බෝංචි වගා කිරීමෙන් පසු කුඹුරේ පස තරමක් දුරට සාරවත් වන බවද එම නිසා මහ කන්නයේදී වී වලින් වැඩි ආදායමක් ලබාගත හැකි බවද සමහර ගොවියෝ අත්දැකීම අනුව ප්‍රකාශ කරති. සෝයා වගාව නිසා පසේ නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය වැඩිවීම මත මෙය සිදුවීමට පුළුවන.

අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ හේන්වල ඔක්තෝම්බර් මාසයේ සිට මෙම බෝගය දැන් වගා කරගෙන යනු ලැබේ. හේන් වගාවේදී බීම සකස් කිරීමක් දක්නට නොමැති අතර, අළුත් හෝ වරක් ගොවි තැන් කරන ලද හෝ හේන් මේ සඳහා ගොවිභූ යොදා ගනිති. මෙහිදීද නියමිත පරතරය ඇතිව ජේලිවල බීජ සිටුවනු ලබන අතර, පොහොර භාවිතයක් නැත. වරක් හෝ දෙවරක් වල් උදලු හා අඩ් දැමීම (ජේලි වලට පස් දැමීම) කරන අතර කෘමිනාශක ඉදහිට භාවිත කරනු ලැබේ. හේන් වගාවේදී වල් සතුන්ගෙන් බෝගයට හානි පැමිණීමක් දක්නට නැතත් හා වුන්ගෙන්, ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා රාත්‍රී කාලයේ තැනින් තැන ගිනි මැල ගැසීමට ගොවියෝ පුරුදුව සිටිති. අස්වැන්න නෙළීමේදී ගස් ගලවා ගැනීම තරමක් අපහසු බැවින් දැකැති වලින් අස්වනු කපා මීහරක් හෝ ට්‍රැක්ටර් යොදා පාගා ගනු ලැබේ. අස්වනු කැපීම පෙබරවාරි මාසයේදී පමණ සිදු කෙරේ.

මේ දක්නට නැතත් හා වුන්ගෙන්, ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා රාත්‍රී කාලයේ තැනින් තැන ගිනි මැල ගැසීමට ගොවියෝ පුරුදුව සිටිති. අස්වැන්න නෙළීමේදී ගස් ගලවා ගැනීම තරමක් අපහසු බැවින් දැකැති වලින් අස්වනු කපා මීහරක් හෝ ට්‍රැක්ටර් යොදා පාගා ගනු ලැබේ. අස්වනු කැපීම පෙබරවාරි මාසයේදී පමණ සිදු කෙරේ.

වියළි කලාපයට අයත් අනෙක් ප්‍රදේශ වලද සෝයා වගාව සාර්ථකව කළ හැකි බව පර්යේෂණ ආයතන පවසන අතර, බෝග ව්‍යාප්ත කිරීමේ කටයුතු දැනට පුළුල් වශයෙන් කරගෙන යන බව දක්නට ලැබේ.

ළදරුවන්ට සෝයා කිරි

ලබාගත හැකි ප්‍රයෝජන රාශියක් සහිත සෝයා බෝංචිවල 40% කට අධික ප්‍රමාණයක් ප්‍රෝටීන් ද, 20% ක් පමණ මේදය ද අඩංගු වෙන අතර, පිෂ්ඨය රහිතය. කබලෙන් බැඳ කුඩු කොට අග්ගලා සාදාගැනීම, කබලෙන් බැඳ කෑම (බැඳෙන අවස්ථාවේ ලුණු වතුර ටිකක් ඉසිය යුතුය), කුඩු කර ජලය සමඟ මිශ්‍ර කර පෙරා කිරි සාදා ගැනීම, පෙහීමට දමා තම්බා කෑම, පෙහීමට දමා මාළුවට උයා කෑම, වැනි ක්‍රමවලට දැන් බොහෝ ගැමියෝ පුරුදුව සිටිති. පිටි සමඟ මිශ්‍රකර ගැනීමෙන් පිටි කෑමවල පෝෂ්‍ය ගුණය වැඩිකර ගත හැකිය.

කර්මාන්තයක් වශයෙන් සෝයා කිරි නිෂ්පාදනය කිරීමේදී සෝයා රාත්තලකින් එළකිරිවලට සමාන කිරි රාත්තල් 10 ක් ලබා ගැනීමට හැකි බවක් මෙය කිරි හරක් ඇති කිරීමට වඩා ලාභදායී බවක් සොයාගෙන ඇත. මේ නිසා, ළදරුවන්ට අවශ්‍ය වන ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය සෝයා කිරි නිෂ්පාදනය මගින් ලබාදී ඔවුන් මන්දපෝෂණයෙන් මුදු ගැනීමට ගොවි මහතන්ගේ උදව් ලබා ගතහැකිය.

දියුණු රටවල සෝයා බෝංචි සත්ව ආහාරයක් වශයෙන් භාවිතා කරන නමුත් ලංකාවේ එසේ කළයුතු නැත. පොල් තෙල් වෙනුවට සෝයා වලින් තෙල් ද ලබාගත හැකි අතර, එමගින් මාපිරිත්, වැනි දෑ නිෂ්පාදනය කළ හැක.

නිමි